

BEHOVSBEDÖMNING

2015-08-21

Dnr KFKS 2014/1027-214

Projekt 9222

Behovsbedömning av detaljplan för tunnelbana till Nacka på Sicklaön, Nacka kommun

Inför att förslag till detaljplan upprättas ska en bedömning göras om planen kommer att medföra betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningen sker utifrån bedömningskriterierna i Bilaga 2 och 4 till förordningen om MKB 1998:905.

Som underlag för bedömningen har följande information funnits tillgänglig: riksintressen för farled, kulturmiljö och kust- och skärgård, strandskyddsområden, naturminnen, naturreservat, Natura 2000-områden och Skogsstyrelsens inventering av naturvärden, data från Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund samt data från Svealands kustvattenvårdsförbund.

Av nedanstående punkter kommenteras de som är relevanta för detaljplanen.

Detaljplanen för Tunnelbana till Nacka görs parallellt med den järnvägsplan som Stockholms läns landsting tar fram för tunnelbaneutbyggnaden i Nacka och Gullmarsplan/söderort. Detaljplanen är en förutsättning för fastställandet av järnvägsplanen då en järnvägsplan inte får strida mot gällande detaljplaner. Detaljplanen utformas som ändring av befintliga detaljplaner, för områden som idag är planlösa bli detaljplanen den gällande planen för området. Arbetet sker med samordnat planförfarande enligt PBL 5:7 a, som gäller från och med 2015-01-01. Länsstyrelsen har, i beslut daterat 2013-12-05, bedömt att järnvägsplanen kan antas innebära en betydande miljöpåverkan på grund av byggnationens komplexitet och omfattning. Då detaljplanen är en förutsättning för järnvägsplanen gör planenheten i Nacka kommun bedömningen att även detaljplanen för tunnelbana till Nacka på Sicklaön, Nacka kommun innebär en betydande miljöpåverkan. Den miljökonsekvensbeskrivning som upprättas enligt miljöbalken i arbetet med järnvägsplanen kommer enligt det samordnade planförfarande även att gälla för detaljplanen. Kommunen anser att det är genomförandet av planen som gör att planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Behovsbedömningen är utförd av Therese Sjöberg planarkitekt, Birgitta Held-Paulie miljöbevakare, Elisabeth Rosell landskapsarkitekt och Maria Legars kommunantikvarie.

Platsen/Planområdet

Punkter som har beaktats:

- a) nuvarande markanvändning,
- b) markens, vattnets och andra resursers förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
- c) den befintliga miljöns känslighet, med särskild uppmärksamhet på

- större opåverkade områden,
- våtmarker,
- kustområden,
- bergs- och skogsområden,
- nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken,
- områden där kvalitetsnormer har överträts eller riskerar att överträdas,
- tätbefolkade områden, och
- historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden.

Kommentar: Planområdet är beläget på Sicklaön och sträcker sig från kommungränsen vid Hammarby sjöstad till strax öster om Nacka Forum. Planområdet omfattar området där tunnelrören för tunnelbanan samt en parallell service- och räddningstunnel går samt ytor för uppgångar och andra för tunnelbanan nödvändiga funktioner. Planförslaget omfattar även den arbetstunnel som planeras för station Nacka C, då denna tunnel föreslås permanentas som tillfart till service- och räddningstunneln. Områdena som ingår i detaljplaneförslaget utgörs av både handelsområden, bostadsområden samt gatu- och naturmark. Tunnelbanan går dock i bergtunnel hela sträckningen och det är endast i anslutning till stationsuppgångarna som markytor i dagen berörs.

Detaljplaneförslaget bedöms inte strida mot några riksintressen.

Detaljplaneförslaget berör till viss del områden som omfattas av strandskydd. I enlighet med Miljöbalken hanteras detta inom järnvägsplanen varför detaljplanen inte kommer att omfatta något upphävande av strandskyddet.

Planområdet omfattar områden med kulturmiljövärden men då tunnelbanan går under mark bedöms dessa påverkas i ringa omfattning. Tunnelbanans sträckning under Nacka kyrka och kyrkogård kräver dock Länsstyrelsens tillstånd.

Preliminärt föreslagna uppgångar för Sickla station tangerar, respektive ligger inom kulturmiljö utpekad i Kulturmiljöprogrammet, Alphyddan samt området Sickla-Marcusplatsen.

Järla stations södra uppgång ligger inom utpekad kulturmiljön, Järla sjö, intill det före detta Gjuteriet.

Förslagen uppgång för Nacka station ligger inom närområde till tidigare registrerad fornlämning, RAÅ-nummer Nacka 80:1, som dock inte finns kvar idag.

Luftkvaliteten inom planområdet bedöms idag inte överskrida gällande miljökvalitetsnormer annat än i direkt anslutning till Värmdöleden.

Inga vattenområden är direkt berörda av planområdet. Planområdet ligger inom Järlasjöns-Sicklasjöns tillrinningsområde. Mellan Sickla station och Järla station går sträckningen relativt nära Järlasjön. Sicklasjön föreslås från och med 2016 bli vattenförekomst. Enligt VISS så är den ekologiska statusen måttlig och den kemiska statusen uppnår ej kemisk status i Sicklasjön. Orsaken till detta är att förhöjda halter av polybromerade difenyletrar (PBDE), bly och blyföreningar, kadmium och kadmiumföreningar och Antracen.

Planen

Punkter som har beaktats:

- a) projektets omfattning (anger förutsättningarna för verksamheter eller åtgärder när det gäller plats, art, storlek och driftsförhållanden eller genom att fördela resurser)
- b) projektets förening med andra projekt (betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan)
- c) projektets utnyttjande av mark, vatten och andra resurser,
- d) projektets alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar, och
- f) risken för olyckor, särskilt när det gäller de ämnen och den teknik som har använts.
- g) betydelse för integreringen av miljöaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling,
- h) har betydelse för genomförandet av gemenskapens miljölagstiftning (ej relevant).

Kommentarer: Planförslaget innebär i huvudsak tillägg till befintliga detaljplaner för att möjliggöra att blivande kvartersmark för tunnelbana, främst under mark, kan styckas av och bilda en egen fastighet genom tredimensionell fastighetsbildning eller tas i anspråk med servitut. Planförslaget kommer även att begränsa tillåtna schaktdjup inom området samt påverka gällande fastighetsplaner. Vid stationerna kommer markanvändningen för markytan att påverkas.

En utbyggnad av tunnelbana till Nacka bidrar till ett ökat bostadsbyggande då kommunen i anslutning till tunnelbanan kommer att bygga 13500 nya bostäder samt 10 000 arbetsplatser.

Då tunnelbanan huvudsakligen går djupt under mark blir markföroreningar endast berörda av uppgångar och ventilationsschakt som anläggs i lösa jordlager/fyllning.

Påverkan

Punkter som har beaktats:

- a) sannolikheten, varaktigheten (både byggskede och driftskede) och frekvensen av påverkan och möjligheten att avhjälpa den (åtgärder för att begränsa miljöpåverkan), uppträdande (reversibilitet, t.ex. arter som försvinner, biotoper som försvinner)
- b) påverkans totaleffekt,
- c) påverkans gränsöverskridande art (grannområde, annan kommun eller annan stat)
- d) riskerna för människors hälsa eller för miljön,
- e) påverkans storlek och fysiska omfattning, (geografiskt område och den berörda befolkningens storlek)
- f) vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljö kvalitetsnormer, kulturarvet eller speciella särdrag i naturen, och
- g) påverkan på områden eller natur som har erkänd nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Förordning (2005:356).

Kommentarer: Planförslaget innebär liten påverkan på markområden då tunnelbanan går under mark. Vid stationsentréerna kommer markanvändningen att påverkas. De områden som berörs av entréer är redan idag i huvudsak ianspråktagen mark i form av bland annat handelsområde och vägområde.

Dräneringsvatten kan i driftskedet behöva pumpas bort och renas före utsläpp till VA-spillvattennätet eller recipienten.

Föreslagna tunnelbaneuppgångar ligger utanför, eller i utkanten av utpekade kulturmiljöer i Kulturmiljöprogrammet varför dessa inte bedöms ge avsevärt negativa konsekvenser. Hänsyn till befintlig kulturmiljö, liksom respekt för siktlinjer kan dock behöva studeras särskilt vid före detta Järla industriområde och det före detta tackjärnsgjuteriet. Registrerade fornlämningar i planområdet kan tyda på att det finns ytterligare lämningar. Länsstyrelsen kan komma att ställa krav på arkeologiska förundersökningar och utredningar.

Tunnelbanan föreslås gå under Nacka kyrka och Nacka kyrkogård. Nacka kyrka liksom kyrkogård omfattas av Kulturmiljölagen kap 4, varför Länsstyrelsen kan komma att begära särskild tillståndsprövning beträffande lokalisering och lämplighet avseende sprängningsarbeten.

Planförslaget bedöms inte påverka några naturområden med skyddsstatus. Landskapsbilden påverkas inte nämnvärt av detta enskilda planförslag. Entréerna är begränsade i omfattning i förhållande till övrig planerad bebyggelse på västra Sicklaön. Entréerna planeras i vissa fall att samordnas med tillkommande bebyggelse.

Inga miljö kvalitetsnormer för vatten eller luft bedöms överskridas inom planområdet. Eventuella uppgångar nära Värmdöleden kan dock behöva studeras särskilt.

Under byggtiden kommer stora mängder av bergmassor behöva transporteras bort, vilket innebär att byggtrafik kommer att behöva trafikera anslutande vägar. Detta påverkar både luftkvaliteten i angränsande områden samt trafiksäkerheten, särskilt då skolvägar kommer att beröras. Byggnationen av tunnelbanan innebär även störande arbeten i form av buller, sprängningar och borrhningar som kommer att påverka både boende och verksamhetsutövare i och i anslutning till planområdet.

Grundvattensänkningar kan komma att uppstå längs banan. Tätning av berget och andra skyddsåtgärder kommer att behövas. Grundvattenbortledningen kräver tillstånd.

När planen är genomförd kommer ingen påverkan ske på luftkvaliteten. När tunnelbanan tas i drift kommer bil- och busstrafiken sannolikt att minska, vilket är positivt för luftkvaliteten i området och även utanför planområdet. Genom att bidra till minskad bil- och busstrafik bedöms en utbyggnad av tunnelbanan bidra till en hållbar utveckling.

NACKA KOMMUN
Planenheten

Angela Jonasson
Tillförordnad planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

Översiktskarta över planområdets ungefärliga avgränsning